פועלי כל הארצות התאחדו!

זו הדרך

ZO HADEREKH زو هديرخ

גיליון 27, 10 ביולי 2019

שובה של המחאה

חסימת כבישים ורחובות - שמונה שנים לאחר שמאות אלפים הפגינו בדרישה לצדק חברתי

שמונה שנים לאחר המחאה החברתית ההמונית בקיץ 2011, גחליה עוד לוחשות. ממשלת הימין בראשות בנימין נתניהו היא אותה ממשלה, והבעיות החברתיות שהוציאו המונים לרחובות – אותן בעיות. אז כמו היום, פתרונות אין.

אך המחאה שינתה פניה. כעת היא סקטוריאלית ונחושה יותר. בשבוע שעבר היו אלה צעירי העדה האתיופית ששיתקו מדינה שלמה, מהקריות בצפון ועד אשקלון ובאר-שבע בדרום, במאבק נגד הגזענות הממסדית והאלימות המשטרתית. זאת, בעקבות הריגתו של סלומון טקה (18) מירי של שוטר בקריית חיים (ר' מאמר בע' 5 בגיליון זה).

הר געש של זעם ותסכול התפרץ ואלפים חסמו רחובות, כבישים ואף דרכים מהירות בינעירוניות. למרות קולות הצקצוק שהשמיעו כלי התקשורת ומפלגות הממסד, לא הסתפקו הישראלים יוצאי אתיופיה במחאה "מנומסת".

השבוע (7.7) הגיע תורם של אלפי הורים לצאת לרחובות. יחד עם ילדיהם הפגינו ברחבי הארץ למען הסדרת הפיקוח על המעונות הפרטיים ולמען הקמת מסגרות ממלכתיות לגיל הרך. האישומים נגד הגננת כרמל מעודה בגין התעללות בפעוטות הם שהציתו את גל הזעם הנוכחי. בעקבות ההפגנה, חסמה המשטרה לתנועה את צומת עזריאלי, את דרך מנחם בגין מכיוון צפון לדרום, את רחוב קפלן ואת רחוב גבעת התחמושת בתל אביב. החסימות נפתחו לתנועת כלי רכב רק לאחר כמה שעות.

בצומת עזריאלי נשאו מפגינים שלטי מחאה וקראו "העם דורש צדק לילדים", מעין גרסה עדכנית של סיסמת קיץ 2011 "העם דורש צדק חברתי". מחאת הורים גרמה גם לחסימת הרחובות סביב מעון ראש הממשלה בירושלים וסמוך לגן האם במרכז הכרמל בחיפה.

ביום פרסום גיליון זה, יצעדו בת"א (10.7) אלפים יחד עם הילדים הישראלים והאימהות הפיליפיניות המועמדים לגירוש. הצעדה תסתיים בעצרת הפגנה מול משרד הפנים. הכינוס בכיכר הבימה (18:30), משם ייצאו בצעדה למשרד הפנים ב-19:00 ויפגינו ב-20:00 ברחבת קריית הממשלה. המארגנים מסרו: "נשמיע קול גדול נגד הגירוש האכזרי. אל תישארו בבית. אל תשאירו אותם לבדם. הסיוט הכי גדול של הילדים הופך מציאות. עוד כמה ימים תישמע הדפיקה בדלת; אנשים במדים יבואו לקחת אותם מהבית שלהם ולגרש אותם מישראל. אסור לנו לתת לזה לקרות".

לכאורה אין מכנה משותף לכל המאבקים החברתיים שתוארו מעלה, או לפחות כך ממשלת הימין רוצה שנאמין. אך כל אלה הם ביטוי למערכה של מעמד העובדים נגד האפליה ולמען שוויון וצדק חברתי. את זה הבינו היטב פעילי "כוח לעובדים" שפרסמו מנשר תמיכה במחאת יוצאי אתיופיה, ובו קראו לריסון האלימות המשטרתית, להפסקת הפרופיילינג לפי מוצא וצבע עור ולשוויון כלכלי וחברתי לכולם – יהודים וערבים, לבנים ושחורים, נשים וגברים, ללא הבדל דת, לאום, מוצא, גזע, מין או מגדר.

לדברי ארגון העובדים, "היהודים יוצאי אתיופיה, דור ראשון ושני בארץ, הם אחת הקבוצות החברתיות הסובלות מגזענות בישראל, ואחת הקבוצות המנוצלות ביותר בחברה הישראלית. הכנסתם הממוצעת היא רק כשני שלישים מההכנסה הממוצעת של כלל אוכלוסיית ישראל. רבים מהם חיים מתחת לקו העוני ובשכונות מוזנחות. הם חשופים להתנכלות משטרתית כדבר שבשגרה. בכוח לעובדים חברים רבים מקרב היהודים יוצאי אתיופיה, בין השאר במסגרת איגוד נהגי האוטובוסים ובוועדים רבים אחרים".

בארגון הדגישו: "בסמיכות למותו של טקה מירי שוטר, נהרג מירי שוטרים גם צעיר תושב שכונת עיסאוויה במזרח ירושלים, מוחמד סמיר עובייד. גם הוא בן לאחת הקבוצות המנוצלות ביותר, פלסטינים תושבי מזרח ירושלים".

לצערנו, מה שהבינו בכוח לעובדים – לא הבינו ראשי ההסתדרות. הארגון החברתי והמעמדי הגדול בישראל ממשיך בתרדמת הקיץ, שקדמה לה תרדמת חורף. כפי שלא נקטה עמדה נגד "חוק הלאום" הגזעני, ההסתדרות אינה נוקטת עמדה נגד הגזענות כלפי יוצאי אתיופיה, נגד גירוש הילדים, נגד אלימות הכיבוש במזרח ירושלים, או בעד מחאת ההורים. כל זה כמובן לא חדש: הנהגת ההסתדרות גם לא הצטרפה למחאה ההמונית בקיץ 2011.

דברים בשם אומרם

המעסיק נפתלי בנט נגד ארגוני העובדים

"בנאומו בכנס הרצליה תקף שר החינוך לשעבר ומנהיג הימין החדש נפתלי בנט את ההסתדרות: 'ישראל של שנת 2048 יכולה להיות מדינה שמעניקה לאזרחיה רמת חיים גבוהה. כדי לממש את ההבטחה אנו מוכרחים לשים סוף לגזל המעסיקים והעובדים במגזר הפרטי בידי ההסתדרות והוועדים החזקים במגזר הציבורי'. בנט קבע בנאומו כי הגירעון בתקציב לא נוצר כתוצאה מהשקעה בעתיד אלא בגלל חזירות: 'פשוט חזירות של הוועדים הגדולים וההסתדרות שדואגים רק לעצמם'. כמי שהגיע מהמגזר הפרטי והצליח בו לא מעט מבחינה כלכלית, אמר בנט כי עובדי המגזר הפרטי בישראל לא רק מרוויחים פחות, אלא גם עובדים חצי שעה יותר מדי יום. בשלב זה הסביר בנט כיצד הדברים מתאפשרים וכיצד ניתן להפוך את המשוואה: 'אם לא תעלה לנו את השכר, אומרים הוועדים החזקים, אנחנו נסגור את נתב"ג או נסגור את הנמלים'. בנט הציע לאסור מיידית על שביתה בשירותים חיוניים".

(ערוץ 20, 3.7)

עכשיו אנו מבינים למה מפלגת העבודה דועכת

"ב-2015 נחטפה מפלגת העבודה בידי חבורת מהפכנים, מרקסיסטים-פופוליסטים, שלקחו את המפלגה לשמאל הקיצוני הכלכלי. מדובר בחבורה שרוצה תמיד, ובכל מצב, להגדיל את מעורבות הממשלה במשק, לחזק את הוועדים הגדולים, להגדיל תקציבים, להגביר פיקוח ורגולציה, ולהוסיף כוח אדם במגזר הציבורי על חשבון המגזר הפרטי. הם שואפים תמיד להעלות מסים, אגרות, ארנונה, מכסים והיטלים, כאשר גירעון גדול לא מטריד אותם כלל. מדובר בחבורה שהיא בעד הלאמה ונגד הפרטה, ששונאת את המגזר הפרטי, וקוראת ליזמים 'חזירים'".

(נחמיה שטרסלר, "הארץ", 2.7)

אדמה-אדמתי

"האדמות הפרטיות בארה"ב התחילו להתרכז בעשור האחרון בידי מעטים. מאה משפחות מחזיקות ב–160 מיליון דונם, 50% יותר מאשר ב-2007. כתוצאה מכך, התושבים המקומיים נאלצים להתמודד עם חסימת דרכי גישה ציבוריות ואיסור על פעילויות שעסקו בהן במשך דורות".

("ניו יורק טיימס", 1.7)

אחמד? מוחמד? מזה משנה בכלל?

"קיבלנו תזכורת לכך שעבור התקשורת הישראלית, כל המפלגות המייצגות את החברה הערבית הן גוש אחד וחסר גוונים. דפנה ליאל, כתבת הכנסת של חדשות 12, דיווחה כי לדברי בכיר בליכוד, נתניהו 'שיתף פעולה עם חלק מחברי הכנסת הערבים כדי להביא לבחירת מתניהו אנגלמן למבקר המדינה'. מי תמכו באנגלמן? ליאל לא ציינה. אפשר שלא היה לה המידע, אך במחלקת הגרפיקה של חדשות 12 העמידו זה לצד זה את ראש הממשלה נתניהו ויו"ר חד"ש איימן עודה תחת הכותרת 'משתפים פעולה'".

(אורן פרסיקו, "העין השביעית", 24.6)

מכתבים למערכת

הסתיימו שנתיים של שקרים

שנתיים של רדיפה נסתיימו לפני שבועיים. היו אלה שנתיים של שקרים, הונאות של ארגוני ימין ומתקפות שהגיעו מהגורמים החזקים ביותר בישראל – מראש הממשלה ועד לפרקליטות המדינה. הן הסתיימו בהודעה קצרה אחת של פרקליטות המדינה, שהחליטה לסגור בשנית את החקירה נגד דין יששכרוף, דובר "שוברים שתיקה" לשעבר ודוברו של ח"כ איימן עודה בהווה, וחזרה בה מהטענה שיששכרוף שיקר כשהעיד שהיכה פלסטיני.

קשה לתאר למי שלא חווה את זה איך מרגיש מי שנמצא במוקד של חקירה פוליטית, המגיעה ישירות מפרקליטות המדינה, גוף האמור להגן על הזכויות שלך אך הפך כלי שרת בידי ארגוני הימין ושרת המשפטים.

"כאשר מוסד זה מפעיל את כוחו ומשאביו נגד פעיל פוליטי, רודף אותו ומבקש להקריב אותו עבור ממשלת השנאה – זה מפחיד", כתבתי לאחר שידור תחקיר "המקור" על הפרשה. "זה רגע מבעית ומסוכן, שבו אתה מבין שמשהו עמוק נשבר. אתה לא בטוח אם אתה חי במדינה מתוקנת, בדמוקרטיה. אתה מרגיש לא מוגן, שהמדינה שלך נגדך".

התחקיר בתכנית "המקור" בערוץ 13 (27.6) חשף עד כמה מתקשים בפרקליטות להסביר את ההחלטה לפתוח בחקירה ואת הכשלים בחקירה הרשלנית שניהלו. זרוע של המדינה יצאה נגד אדם פרטי שפוליטיקאים סימנו. אסור להמעיט בחשיבות עובדה זו. דין אמר אמת לאורך כל הדרך. אנחנו ידענו את זה, דין ידע את זה, אבל עכשיו יודעים זאת גם רבים אחרים. עד כה הם נחשפו רק לקמפיין הכזבים של ארגוני ימין.

התחקיר חשף כיצד נוהל הקמפיין השקרי והמסוכן של הארגון "מילואימניקים בחזית". מסתבר כי הארגון שיקר ביודעין, הן לציבור והן לחיילים של יששכרוף שהשתתפו בסרטוניו. הם צילמו "עדות" של מ"פ שלא היה מפקדו של דין בעת האירוע; אמרו לחיילים שהאירוע לא קרה, וכך שכנעו אותם להשתתף בקמפיין השקרי שלהם.

"אנחנו יודעים שהחיילים לא ידעו כלל באיזה אירוע מדובר. זאת אומרת, מה שאתם עשיתם שם לא רלוונטי לסיפור שדין יששכרוף סיפר", אומר העיתונאי ברוך קרא לעמית דרי, מנכ"ל "מילואימניקים בחזית". "באותו רגע זו הייתה הדרך היחידה שלנו להתגונן מפני השקרים", ענה לו דרי. לא ברור מאילו שקרים צריך היה דרי להתגונן. היחידים שהיו צריכים להתגונן כאן היו דין יששכרוף וארגון "שוברים שתיקה".

הקמפיין השקרי של הימין רוסק לרסיסים בתחקיר "המקור". זה לקח זמן והמון עבודה, אבל מסתבר שגם את מכונת ההשחרה המשומנת של הימין אפשר לנצח. חשוב לזכור זאת.

אלו היו שנתיים לא פשוטות. הרפש שהשליכו בנו ארגוני הימין והפוליטיקאים נמרח בכותרות ראשיות. כאשר נחשפה האמת, היא נדחקה לעמודים האחרוניים.

אבנר גבריהו, מנכ"ל שוברים שתיקה

ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל
zohaderekh@gmail.com
או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102

מפלגת העובדים בהפגנה נגד ביקור טראמפ בבריסל ולמען מדיניות ירוקה, 2017 (צילום: ארכיון)

שותפות יהודית-ערבית: כמה לקחים מבלגיה

מאת **אורי וולטמן**

ההישג של מפלגת העובדים הבלגית (עליו דווח לראשונה ב"זו הדרך", 29.5) הוא חדשה משמחת מהנעשה בשמאל בעולם: מפלגה זו הדהימה את הפרשנים הפוליטיים הבלגים כשזינקה בבחירות לפרלמנט הפדרלי מ-2 מושבים ל-12 מושבים (עם 8.6% מהקולות). סיעתה היא עכשיו רביעית בגודלה בפרלמנט.

מפלגת העובדים הבלגית, המחויבת לרעיון הסוציאליסטי, כלל לא הייתה מיוצגת בפרלמנט רק לפני שתי מערכות בחירות. ועכשיו, הם ראשים להתגאות שקיבלו יותר מ-13% בעיר הבירה בריסל ואפילו השיגו לראשונה נציג בפרלמנט האירופי (זו גם הפעם ראשונה שבבלגיה נבחר חבר פרלמנט אירופי שנמצא משמאל לסוציאל-דמוקרטים).

כשפגשתי חברים ממפלגה זו לראשונה, לפני עשור וחצי, הם השיגו 0.2% מהקולות והיו קבוצה שולית ולא משפיעה. הם עסקו אז בעיקר בסימבוליזם של העבר שלהם (אילו תמונות של אילו מנהיגים היסטוריים שלהם ישימו בשער של העיתון שלהם וכן הלאה), מאשר בהצעת פתרונות קונקרטיים לבעיות האמיתיות שהעסיקו את האנשים.

כל זה השתנה תוך עשור, כשהם הגיעו למסקנה שעיסוק במצוקות היום-יום עדיף על עיסוק בטקסים ובסמלים. הודות לדרך פעולה זו, הפכה מפלגת העובדים הבלגית מפלגה רלוונטית ומתחדשת, מחוברת לעם, אשר יוזמת ומשתתפת במאבקים, ומצליחה גם לאסוף סביבה תמיכה ציבורית.

מפלגת העובדים הבלגית מעניינת לא רק כי בתוך זמן קצר היא הפכה מאיזוטריה לכוח, אלא גם משום שזו המפלגה היחידה בבלגיה הפועלת בשתי הקהילות הלשוניות, הן בקרב דוברי הצרפתית והן בקרב דוברי הפלמית.

המפלגה מריצה מועמדים בשני האזורים, מפרסמת עיתון ואתר אינטרנט חדשותי בשתי השפות, ומקפידה שהשלטים והפרסומים שלה יהיו תמיד דו-לשוניים. זה דבר ייחודי ולא מובן מאליו במדינה כמו בלגיה, שבה הפוליטיקה מקוטבת בצורה בלתי-רגילה בין שתי הקהילות. לדוגמא, בבלגיה פועלת מפלגה סוציאל-דמוקרטית אחת של דוברי הצרפתית, אשר מריצה מועמדים דוברי צרפתית ופועלת באזורים דוברי הצרפתית; ומפלגה סוציאל-דמוקרטית שנייה, שהיא דוברת פלמית, המריצה רק מועמדים דוברי פלמית, ופועלת רק באזורים דוברי פלמית. במקביל פועלות בבלגיה שתי מפלגות

<<<

מק"י: להפיל את נתניהו

מועצת המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק"י) התכנסה בשבת (6.7) בשפרעם, בהשתתפות מאות צירים יהודים וערבים, ודנה בבחירות לכנסת ה-22 בספטמבר הקרוב.

מק"י קראה לגיבוש הרשימה המשותפת, ולפתיחת מערכת הבחירות במטרה להפיל את ממשלת הימין בראשות נתניהו. עוד קראה המועצה לגייס את הציבור הערבי והכוחות הדמוקרטיים היהודיים למשימה היסטורית זו של הפלת הימין, ובתוך כך להיאבק למען הפלת "עסקת המאה" האמריקאית הרת האסון לעמי האזור.

מזכ"ל מק"י עאדל עאמר אמר בסקירתו כי החלופה העיקרית של חד"ש ומק"י היא הרשימה המשותפת, אך היא איננה היחידה. "המשימה העליונה בשלב זה היא הפלת נתניהו ושותפיו בימין המובילים לפשיזם הלכה למעשה, ולחיסול כל סיכוי להקמת מדינה פלסטינית בצד ישראל", הוסיף.

עאמר הדגיש את חשיבות ההפגנה היהודית-ערבית מול שגרירות ארה"ב נגד "עסקת המאה", ובירך את כל הכוחות בעולם ובמדינות ערב שיצאו נגד הסדנה הכלכלית בבחריין. עאמר התייחס גם להחלטת ועדת ההסכמה, באומרו "אנחנו מכבדים אותה למרות שהיא לא ענתה על כל הציפיות של חד"ש". מזכ"ל מק"י קרא לכל המרכיבים להיענות במהרה, ובירך את צוות המו"מ של חד"ש.

מועצת מק"י קראה לסניפים להיערך למערכת הבחירות על כל היבטיה וליצור קשר עם הציבור. עוד הוחלט להמליץ למועצת חד"ש לשמור על אותה רשימה לכנסת שנבחרה לפני כמה חודשים לכנסת ה-22.

מק"י גינתה את הריגתו של הצעיר הפלסטיני מוחמד סמיר עובייד בירושלים המזרחית, ושל הנער יוצא אתיופיה סלומון טקה. "המשטרה, שאמורה לספק ביטחון והגנה", נכתב בדברי סיכום המועצה, "מתנהגת באופן גזעני ומחפיר – לא רק בשטחים הכבושים או מול אזרחים ערבים, אלא גם כלפי אוכלוסיות מוחלשות אחרות בחברה הישראלית".

עובדי מקדונלדס, יהודים וערבים, שובתים. 2014 (צילום: ההסתדרות)

ירוקים, שתי מפלגות ליברליות, שתי מפלגות נוצריות-דמוקרטיות וכך הלאה.

לאופי הדו-קהילתי (אני בכוונה לא משתמש במונח דו-לאומי, שפחות מתאים למציאות של בלגיה) של מפלגת העובדים הבלגית, המתעקשת לפעול הן במחוז פלדריה (דוברי פלמית) והן במחוז ולוניה (דוברי הצרפתית). מתבסס על נוכחות משמעותית במאבקים בשתי הקהילות ועל הקשבה דרוכה לסוגיות המעסיקות אותם ולדרישותיהם.

שום מפלגה אחרת בבלגיה אינה פועלת כך. מפלגת העובדים מתעקשת להיות מפלגת הפלמים והוולונים כפועל יוצא של תפישת עולמה הסוציאליסטית. בפעילותה היא מדגישה את האינטרסים המשותפים לרוב הגדול של האנשים בחברה כגוברים על ההבדלים הקהילתיים ביניהם. הם מדגישים כי לעובד שכיר בפלנדריה יש יותר במשותף עם עובד שכיר בוולוניה (למרות שהם דוברים שפות שונות), מאשר עם בעל-הון בפלנדריה, וכנ"ל לגבי שכיר בוולוניה.

אין זה מקרה שמפלגות בלגיות שאינן מחויבות לחזון של סוציאליזם ושאינן יוצאות מנקודת מוצא מעמדית לניתוח החברה, הכלכלה והפוליטיקה – התפלגו לפי קווים קהילתיים-לשוניים. בלי הבנה שבין אנשים הנמנים עם קהילות שונות אפשר לייצר חיבורים על בסיס מאבקים למען אינטרסים משותפים, אין סיבה לקיים ארגון פוליטי משותף.

ויש גם נמשל ישראלי לסיפור הבלגי. התנאי לפוליטיקה יהודית-ערבית משותפת בישראל הוא הישענות על ערכים סוציאליסטיים ועל יסודות מעמדיים. רק פוליטיקה המבליטה את האינטרס המשותף יכולה לחבר בין אנשים מקהילות שונות. יוזמות לחיבורים הנשענות אך ורק על רצון טוב וכוונות טובות, ושהדבק המחבר שלהן הוא אלטרואיזם – מועדות לכישלון.

פוליטיקה יהודית-ערבית משותפת נבנתה למשל **במאבק בשדה בריר בנגב**. שם החלה חברת כימיקלים לישראל, בבעלות הטייקון עידן עופר, בהכנות לפתיחת מכרה פוספטים. הקמת המכרה תוביל לסילוק התושבים הערבים-הבדואים מהכפרים הסמוכים אל-פורעה ואל-זערורה, ותוביל גם לזיהום אוויר ולגידול בתחלואת סרטן בקרב התושבים היהודים בעיר ערד הסמוכה (רבים מהם חרדים או יוצאי חבר העמים).

ובמאבק נגד הקמת מכרה הפוספטים בשדה בריר יצאו להפגין יחד יהודים וערבים. זאת, על בסיס אינטרסים משותפים וקונקרטיים, הנוגעים בחייהם.

פוליטיקה יהודית-ערבית משותפת הייתה גם **השביתה ברשת מקדונלדס** בישראל לפני כארבע שנים. מאות עובדי מקדונלדס צעירים, חלקם בני נוער, יהודים וערבים, נטלו חלק בהפגנות, במחאות ובעיצומים במקום העבודה. זאת בדרישה להסכם קיבוצי ולשיפור תנאי ההעסקה.

כל עובד מקדונלדס שהשתתף במאבק עובדים זה ונשאל "מי מנהיג אותך במאבק הזה?", ענה: "אוראל, אליאור, ירון, מוחמד ואחמד". אלה שמותיהם של חמשת החברים דאז בוועד עובדי מקדונלדס.

שותפות המאבק התאפשרה לא בגלל כוונות נאצלות או בגלל טוב לב, אלא שכן היא ביטאה אינטרסים משותפים. כמהלך רציונלי שבו כל מי שהשתתפו במאבק פעלו למען הזכויות המעמדיות שאותן יכלו להשיג רק במשותף.

החברה הישראלית מלאה בדוגמאות לזירות בהן יהודים וערבים יכולים למצוא עצמם במאבק משותף. מאבקים אלה הם-הם הבסיס לפוליטיקה יהודית-ערבית משותפת בישראל.

גישה זו, שאני מציג לעיל, מחייבת פוליטיקה סוציאליסטית של אינטרסים משותפים על פני פוליטיקה ליברלית של אלטרואיזם וחמלה. ביטוי בולט לגישה זו ניתן למצוא לדעתי במסמך "תיאוריית השינוי" של תנועת עומדים ביחד (אותו אפשר למצוא באתר האינטרנט של התנועה).

במסמך נכתב בין היתר: "לא נדבר בשם לאום מסוים, אלא נבטא את קולם של כלל האנשים שחיים כאן, יהודים וערבים כאחד. זה העם על גווניו, ובשמו ובשם הרוב נדבר. השלטון הנוכחי אינו משקף את האינטרסים של הרוב, ולכן אנחנו נתעקש לשקף אותם [...] נתעקש לבודד את האליטות השולטות ולא ניתן להן לבודד אותנו: לא נסתפק בהגנה על זכויות המיעוט, אלא נקדם פתרונות שמבטאים את האינטרס המשותף של רוב העם, אשר מנוגד רק לאינטרס של אליטה זעירה שמרוויחה מהסדר הפוליטי והכלכלי הקיים.

"נראה לציבור כיצד ההצעות שלנו משרתות את האינטרס של הרוב. נפעל לחיבור מאבקים מקומיים נפרדים לסיפור רחב ונוכיח שהפתרונות שאנחנו מציעים מבטאים מדיניות כוללת לטובת הרוב [...] נפעל לאיחוד הרוב המפוצל ולארגונו מחדש בתודעה ובתחושה של רוב".

בתקופה הנוכחית, מעט אחרי מערכת בחירות אחת לכנסת ובפתח מערכת בחירות נוספת לכנסת, "שותפות יהודית-ערבית" הפכה מונח "באזז" חם בקרב חוגי שמאל רבים: פוליטיקאים או מפלגות בשמאל מבקשים לייחס אותו לעצמם; כנסים של ארגוני חברה אזרחית מעמידים את הנושא במרכז דיוניהם; ובעמודי הדעות בעיתונים מתפרסמים טורים המתחבטים, הקובעים וההופכים בסוגיה.

על רקע זה, מאמרי אינו תרגיל אקדמי בפוליטיקה השוואתית בין ישראל לבין בלגיה, אלא נועד להיות תרומה לדיון ולחשיבה.

מהם היסודות שעליהם יכולה להתבסס פוליטיקה יהודית-ערבית משותפת, משמעותית ומשפיעה בישראל? פוליטיקה כזאת חסרה מאוד ונחוצה מאוד. התשובה שאני מציע, היא ששותפות יהודית-ערבית צריכה להישען על ערכים סוציאליסטיים. זו הדרך, ודרך אחרת – אין.

מוואדי סאליב דרך אוקטובר 2000 ועד סלומון טקה:

מאבק משותף נגד אלימות המשטרה

מאת **אבישי ארליך**

בשבוע שעבר (30.6) זה קרה שוב: הנער סלומון טקה (18) מקריית חיים נהרג מירי קצין משטרה שלא לבש מדים ושהתערב בוויכוח בין נערים. סלומון לא היה הצעיר בן העדה האתיופית הראשון שנהרג מאלימות שוטרים. קדמו לו כבר עשרה נערים אחרים מאז החלה הספירה.

בתגובה למותו, יצאו צעירים יוצאי אתיופיה ברחבי הארץ להפגין את זעמם וחסמו צירי תנועה מרכזיים. לבקשת המשפחה הופסקו ההפגנות עד לאחר השבעה והתחדשו עם תומה. בינתיים הצדיקה מח״ש, כמצופה, את טענת הקצין שכיוון לקרקע וכדורו ניתז ופגע בחזהו של טקה.

זה זמן הולם להיזכר כי השבוע לפני שישים שנה (9.7.59) פרצה מחאת ואדי סאליב, שהייתה מהשלבים הראשונים במחאה המזרחית בישראל. המשטרה שנקראה ״לרסן״ שיכור בבית קפה, סבל מרוקאי בשם יעקב אלקריף (דדון), ירתה ברגליו. שמועה שהפצוע מת פשטה, ומאות מתושבי השכונה (שאחרי גירוש תושביה הפלסטינים אוכלסה בעולים מצפון אפריקה) יצאו להפגנה שבמהלכה פגעו ברכוש בשכונות המבוססות הדר והכרמל.

מועדוני מפא״י וההסתדרות הותקפו אז, כבישים נחסמו, מכוניות הוצתו, חלונות ראווה נופצו, שוטרים ומפגינים נפצעו ועשרות נעצרו. הממשלה שהתכנסה דרשה מהמשטרה ״למנוע התפרעויות בכל האמצעים העומדים לרשותה״. שלושה ממנהיגי ההפגנות נשפטו לכמה חודשי מאסר.

במקביל הוקמה ועדה בראשות שופט העליון משה עציוני, שכללה את הרב המרוקאי יצחק אבוחצירא, ח״כ יוסף קליבנוב (הציונים הכלליים), עו״ד רם סלומון (שעבד עם המשטרה) ופרופ׳ לסוציולוגיה ש.נ. אייזנשטאט. הוועדה קבעה (איך לא?) כי ״אין בסיס אובייקטיבי לתחושות האפליה והקיפוח של יוצאי צפון אפריקה [...] לא נשאר בליבנו כל צל של ספק שאפליה מכוונת מצד מוסדות המדינה והלאום אינה קיימת כלל [...] בפני הוועדה נצטיירה תמונה מרהיבה של סולידריות יהודית ואחווה לאומית״.

הוועדה מצאה עוד כי התנהגות המשטרה הייתה ״מאופקת, זהירה וללא שימוש באמצעים תקיפים״. אמנם הוועדה הכירה בתנאי הדיור והתברואה הירודים בשכונה, בשיעורי האבטלה הגבוהים ובמספרם הרב של פועלים בעבודות דחק, אולם הדו״ח קבע, בשפה כה אופיינית לפרופ׳ אייזנשטאט, כי בעיותיה של העדה נובעות ״מעקירתה של הקהילה מדפוסי חיים מושרשים, מתוך תבניות מוצקות של מנהגים, הווי והשקפת עולם אל מערכת חברתית ומנטלית שונה לחלוטין״.

בחזרה להווה: העדה האתיופית קטנה במספרה (כ-150,000 נפש), אך סאת הייסורים שספגה בעלייתה ובהתערותה היא יחידה במינה. השיקולים הפוליטיים שהנחו את ממשלת בגין בהבאתם (ההחלטה באו״ם שציונות היא סוג של גזענות), יחד עם שחורותם וחוסר ההסכמה בקרב חוגים דתיים לגבי היותם יהודים – הם שילוב קטלני.

שילוב זה הניב אינספור דעות קדומות וגילויי אפליה: מעלילת הדם עליהם כנשאי מחלות, דרך דרישה לגיור כתנאי לנישואים, עיכוב של שנים באיחוד משפחות ועד לפיטורי עובדים אתיופים ביקבי ״ברקן״ כתנאי להכשר באחרונה.

הממסד האורתודוקסי הציוני-דתי והש״סניקי השתלט על היהדות האתיופית. הרב הראשי האתיופי ממונה מטעם הרבנות הראשית. קייסים הוחלפו ברבנים אתיופים שחונכו במוסדות ש״ס ובציונות הדתית. הילדים הוסללו לזרמי החינוך הדתי והחרדי, שם גדלו ליהדות ״הלכתית״ שלא תאמה את מסורת העדה. התלישות מהוריהם הייתה מירבית.

סלומון טקה במרכז כרזת מחאה

העולים פוזרו בין ערי שדה רבות אך רוכזו במתחמים. בבתי הספר הם בודלו. למרות שמצבם השתפר, הכנסתם עדיין הנמוכה ביותר בקרב היהודים. אחוז הסטודנטים בקרבם פחות מחצי משיעורם באוכלוסייה. הם נישאים בשיעור של 88% בינם לבין עצמם וכך נשארים נבדלים. התגייסות לצבא היא עבורם חלק מהפוליטיקה של ההשתייכות: מיחידה קרבית אפשר להמשיך במשטרה שהיא מקום עבודה מכובד ובטוח, אלא שבמשטרה לא שולחים את האתיופים למשימות שיטור בקהילתם, אלא ביחידות יס״מ המוצבות מול פלסטינים.

יש שתי תובנות חשובות מההפגנות על רצח סלומון טקה. ראשית, מי שלא מפריע – לא משפיע. הפגנה חייבת להפריע. מי שחושב שיוכל לחיות את חייו כאילו אין כלום בעוד שאחרים נפגעים, משלה את עצמו. שנית, במאבק נגד הגזענות יש לאחד כוחות. גם פעילים מזרחים צריכים להופיע במאורגן בצמתים. יש עוד קבוצה בישראל הסובלת, אפילו יותר מהאתיופים מאלימות המשטרה – אזרחי ישראל הערבים. גם מולם עומדים שוטרים עם אצבע קלה על ההדק. גם בקרב חלקים בציבור הערבי באה לידי ביטוי גזענות כלפי האתיופים, ולהיפך. גם החרדים שמתלוננים על אלימות המשטרה – צריכים להצטרף. כשדוד בן הרוש, ממנהיגי ההפגנות בוואדי סאליב, כתב את מצע ״ליכוד יוצאי צפון-אפריקה״ – הוא חשב לא רק על קהילתו. הוא כלל במצע גם את הסעיף הבא: ״טיפוח שלום עם שכנינו הערבים, פתרון מתאים לחיסול הממשל הצבאי עם כוננות מתמדת לביטחון המדינה, זכויות שוות לכל אזרח ללא הבדל של דת או מין, שיפור רמת חייהם של בני הכפרים״.

כך נהג גם ח״כ איימן עודה (חד״ש) כשבא להשתתף בהפגנה נגד רצח טקה כשהוא נושא שתי תמונות בידו – האחת של סלומון טקה והשנייה של יעקוב מוסא אבו אל-קיעאן מאום אל חיראן, שנרצח בירי שוטרים בעת פינוי כפרו.

המערכה הנמשכת באלג'יריה ובסודאן

ממאבק עממי למשטר אזרחי

דפוס פעולה זה החל בהתקוממויות העממיות במזרח התיכון בעת "האביב הערבי" ב-2011: מחאות המוניות בדרישה לדמוקרטיה ולצדק חברתי, שלאחריהן חזרה אל הרודנות באמצעות משטר צבאי. כך היה במצרים ובסוריה, בה דיכוי משפחת אסד הצית את מלחמת האזרחים העקובה מדם. יוצאת דופן היא תוניסיה, בה ההתקוממות מיגרה את המשטר הדיקטטורי הישן. אך גם שם, אנשיו שבו לשלטון במשטר החדש – עם פרלמנט נבחר, אך ללא שום שינוי חברתי.

לכאורה, המערכה המתחוללת בחודשים האחרונים בסודאן ובאלג'יריה איננה יותר מחזרה אל אותו דפוס פעולה. אבל בינתיים משהו "התקלקל" במנגנון שבו כוחות הביטחון ממלאים את תפקיד שומרי החומות של הסדר הקפיטליסטי הישן. "מקלקלת" את המנגנון – נחישותם של המונים לשוב ולצאת לרחובות, גם כאשר דומה כי המאבק אינו נושא פרי ולא ניתן להזיז את ראשי הצבא מכורסאות השלטון.

דוגמא לעוצמת תנועות המרד ניתנה, בשתי המדינות, ביום שישי האחרון (5.7). "לראשונה מאז 1962", הייתה הכותרת הראשית במהדורת שבת של העיתון "אל-ווטאן" הרואה אור באלג'יר. לדברי כתבי העיתון שסיקרו את הפגנות הענק בבירת אלג'יריה, הייתה זו המחאה ההמונית ביותר מאז עצמאות המדינה מהשלטון הקולוניאלי הצרפתי לפני 67 שנה.

רבות מהכרזות, שנכתבו בערבית ובצרפתית, התייחסו לגיבורי מלחמת העצמאות האלג'יראית ו"לעצמאות שהופקעה מידי העם". אחרים הניפו כרזות שדרשו את הפלת השלטון הצבאי המעמיד פני שלטון אזרחי. ההפגנות נערכות זה השבוע ה-20 ברציפות, ובעקבותיהן התפטר במרס האחרון הנשיא עבד אל-עזיז בוטפליקה בתום כהונה בת שני עשורים.

קודם לכן, בשעות הבוקר של אותו יום ו', הגיעה המועצה הצבאית השולטת בסודאן להסכם עם קבוצות האופוזיציה וארגוני המחאה הפועלים במדינה – כך לפי ידיעה בעיתון "אל-אתיחאד" הרואה אור בחיפה. לפי ההסכם, המועצה הצבאית תשתף את האופוזיציה בשלטון בתקופת המעבר עד לקיומן של בחירות דמוקרטיות. נציגי שני הצדדים, שניהלו דיונים בבירה ח'רטום במשך יומיים, הודיעו על הצעד במסיבת עיתונאים רשמית.

בעקבות ההודעה, יצאו רבבות לרחובות בפרץ שמחה. נציגי שני הצדדים סיכמו "להקים מועצת שלטון בעלת סמכויות ובאמצעות רוטציה בין הצבא לאזרחים, לאורך תקופה של כשלוש שנים או מעט יותר". זאת, לדבריו של המתווך מטעם האיחוד האפריקאי, מוחמד חסן לבאט.

שני הצדדים הסכימו לדחות את הקמתו של גוף מחוקק. בעבר הסכימו הצדדים כי קואליציית הארגונים האזרחיים תזכה בשני שלישים מהמושבים. אך השיחות התפוצצו לאחר שב-3 ביוני פיזרו כוחות הביטחון ומיליציות צבאיות באלימות רבה מחאה המונית מחוץ למפקדת הצבא בח'רטום בדרישה לבטל את השלטון הצבאי.

הצדדים הסכימו גם על הקמת ממשלה עצמאית, וכן על פתיחת חקירה עצמאית ושקופה על אודות האירועים האלימים בשבועות האחרונים. לפי ארגוני האופוזיציה, 128 בני אדם נהרגו באירועים אלה. הממשלה הנוכחית טוענת כי מדובר ב-62 בני אדם. מוקדם יותר העניק ראש המועצה הצבאית הזמנית של סודאן, הגנרל עבד אל-פתאח אל-בורהאן, חנינה ל-235 חברי התנועות ההתנגדות – ביניהם חברים בוועד המרכזי של המפלגה הקומוניסטית.

ובכן, מה למדו ההמונים באלג'יריה ובסודאן שלא ידעו המתקוממים במצרים או בסוריה? בראש ובראשונה, הם למדו שאין למהר ולהכריז על ניצחון או לדרוש בחירות, בהן החלופה הממסדית הנוחה ביותר הם כוחות האסלאם הפוליטי.

הסתירה הלכאורית בין האסלאם הפוליטי לבין מפקדי הצבא, איננה מהותית. שני כוחות אלה מוכנים להמשיך ולחזק את שלטון האליטות הישן. כוחות דמוקרטיים ושמאליים נטו בעבר לתמוך בצד אחד על חשבון השני, אך שתי האופציות הן הרסניות למאבק למען חלופה דמוקרטית אמתית.

יחד עם זאת, קיימים הבדלים גדולים בין כוחות האופוזיציה באלג'יר לבין אלה בח'רטום. כפי שתיאר עיתונאי אלג'ירי במאמר שפורסם ב"זו הדרך" (19.6), "האלג'ירים מפגינים, מביעים דרישות פוליטיות ומתכנסים מדי יום שישי (ואף בימי חול). עובדים ותלמידים שובתים באופן תדיר, אבל אינם דבקים באי-ציות אזרחי מוחלט. המפגינים אינם מחפשים עימות ישיר עם המשטרה, אלא חומקים ממנה בזהירות. הם אינם צועדים כדי לכבוש את ארמון הנשיאות, ועדיין לא יצרו ועדות עממיות שיבנו את מנגנוני המדינה מחדש".

בסודאן, לעומת זאת, קיימת הנהגה פוליטית רחבה ומאוחדת – בה לקומוניסטים תפקיד מרכזי, בשיתוף עם ראשי האיגודים המקצועיים (בתחילת רק של ארגוני המקצועות החופשיים ולאחר מכן של איגודי עובדים נוספים) ושתי תנועות נשים.

לאופוזיציה בסודאן מצע משותף מעבר לדרישה לסלק את מפקדי הצבא מן השלטון. ישנה רשת מאורגנת למדי של קבוצות פעילות במקומות עבודה, באוניברסיטאות, בשכונות ואף בבתי הספר התיכוניים. בין היתר, דורשת האופוזיציה שיריון של 40% לנשים באסיפה המכוננת שאמורה לקום והפיכת סודאן למדינה דמוקרטית, חילונית וצודקת חברתית.

אפרים דווידי

ארמון החורף של ח'רטום

"פיננשל טיימס" הוא היומון של החוגים הפיננסיים בלונדון. כתב העיתון דייוויד פילינג התייחס לאחרונה (24.5) למערכה העממית בסודאן. לאחר ביקור בח'רטום, כתב העיתונאי טור שלא יבייש עיתון שמאלי. להלן קטע קצר מתוכו:

"נכון שהטכנולוגיות החדישות תרמו רבות להתקוממות – בייחוד השימוש בטלפונים ניידים כדי להפיץ ידיעות ודעות של המרד בעל הסממנים החילוניים והאיגוד-מקצועיים. אבל האווירה בסודאן מזכירה אירועים מהפכניים אחרים בהיסטוריה.

"אין אנו יכולים לדעת בדיוק איך חשו משתתפי המהפכה ברוסיה ב-1917, ששמה קץ לשלטון הצאר. קשה עד מאוד לשחזר את האווירה ששררה בצרפת במהלך ימיה הקצרים, אך המהפכנים בהחלט, של הקומונה הפריסאית ב-1871. עם זאת, אפשר להגיד בבירור: אין ספק שזה האוויר שנושמים מתקוממי ח'רטום בפברואר 2019".

בעקבות ספרו החדש של פרופ' אורי בן-אליעזר:

מדיניות דרך הכוונת

פרופ' אורי בן-אליעזר הוא סוציולוג ביקורתי. אפשר לשייכו לחבורת ההיסטוריונים החדשים והגיאוגרפים הפוליטיים החדשים (יחד עם אורן יפתחאל, הלל כהן, בני מוריס, עאדל מנאע, אילן פפה, ברוך קימרלינג, מנחם קליין, אבי שליים ואחרים). הם שונים זה מזה בתכני מחקריהם, אך דומים בגישתם. כתיבתם ביקורתית ומציגה זווית ראייה אחרות מהזרם המרכזי, המבקש להצדיק מהלכים היסטוריים וצבאיים שעשתה הציונות מראשיתה: כ-140 שנה של "גאולת קרקעות", גירושים, מחיקת יישובים ערביים ומלחמות כיבוש והתפשטויות טריטוריאליות בלבנון, בסוריה, בירדן ובמצרים.

ספרו החדש של אורי בן-אליעזר הוא המשך והרחבה של ספרו מ-1995 ("דרך הכוונת: היווצרותו של המיליטריזם הישראלי"). בספרו הקודם ובספרו זה הוא מראה כיצד הפתרון של בעיות מדיניות, סכסוכים טריטוריאליים וסוגיית הגבולות בישראל מונחים כולם במחשבה מיליטריסטית ובפתרונות לוחמה זמניים. הוא מכנה זאת "דרך הכוונת".

בן-אליעזר מזהה את ניצני המיליטריזם הישראלי כבר בהקמת המושבות הראשונות וארגונים שומרים מקומיים, שלא פעם ירו בנשק בלא הצדקה. הארגונים "בר גיורא" ו"השומר" בתחילת המאה ה-20 הציבו להם מטרה: "בדם ואש יהודה נפלה, בדם ואש יהודה תקום". תוחלת פעילותם הייתה קצרה. "עבודתם" הופסקה בשל פרובוקציות יזומות, שעוררו חשש אצל המתיישבים הציונים ממעשי נקם מצד הערבים. פעולות אלימות שיזם ארגון "השומר" בוצעו בראשון לציון, בפתח תקווה (מלאבס), בזכרון יעקב, בראש פינה (ג'עוני), בגדרה (קטרה), ברחובות ובחדרה.

ד"ר יחיאל צ'לנוב, מראשי המנהיגים הציונים ברוסיה, תהה לאחר ביקורו בארץ ב-1912: "האם לא נתגלה אצל אנשים אלה, אשר קיבלו בידם נשק, גאווה העלולה לעורר רוגז בין הערבים? [...] האם אין הם נמשכים בקלות להשתמש בלי צורך בנשק ויש להם נטייה לפרובוקציות שסכנתן מרובה?".

בן-אליעזר מפנה במחקרו אצבע מאשימה כלפי מנהיגות תנועת העבודה. הוא סבור כי זו התייחסה לערביי הארץ כאוכלוסייה "מיותרת" ועוינת, השולטת בקרקעות עודפות. גם בארגונים הצבאיים למחצה, כגון "נודדות", "פלוגות השדה" והפו"מ ("הפלוגות המיוחדות"), מזהה החוקר מגמות לאומניות ומיליטריסטיות והתחשבות בצרכי היישוב היהודי בלבד על חשבון האוכלוסייה הערבית. המחקר על אודות פעולותיהם גילה התגרויות רבות בתושבים הערבים ואף ירי בחפים מפשע.

כצפוי, מלחמת 1948 תופסת נפח רב מהספר. שאלת החלוקה והתוויית הגבולות חצתה את ההנהגה. הרוויזיוניסטים, אחדות העבודה והדתיים התנגדו לחלוקת הארץ, ואילו בן-גוריון שיחק משחק כפול: הצהיר על תמיכה בהחלטת החלוקה, אולם בשיחותיו עם מנהיגים ערבים, דוגמת מוסא אל-עלמי, עוני עבדול האדי וג'ורג' אנטוניוס הציג את חזונו הציוני: "נאלצנו להתיישב ללא הסכמה ערבית ונעשה את זה גם להבא". דוגמא לכך היא "תכנית דלת" שאימץ בן-גוריון, ושטמנה בחובה הרס מוחלט של למעלה מ-500 יישובים ערביים, רובעים ושכונות ערביות בערים מעורבות וגירוש עשרות אלפי תושבים ערבים גם לאחר המלחמה. בן-גוריון הקפיד להכחיש את מעורבות ההנהגה במעשי טבח. הנודעים שבהם התרחשו בדיר יאסין, בכפר קיביה ובכפר קאסם. בספר צוין שמשה שרת היה ממתנגדי גישה זו. הוא התחנך בכפר הערבי עין סיניא ושלל את פעולות התגמול והענישה. אך שרת נכנע לגחמות של בן-גוריון ומנהיגים נוספים, שדגלו בתפישה המכנה בן-אליעזר אתנו-לאומית ובגישה המיליטריסטית לניהול הסכסוך.

חלקו השלישי של הספר עוסק ב"מלחמות האחרונות", וכולל את המבצעים האחרונים ברצועת עזה ובלבנון (ממלחמת לבנון הראשונה ב-1982 ואילך). בן-אליעזר מזהה תכונות לאומניות ומיליטריסטיות הן בימין ההיסטורי והעכשווי והן במפלגות השמאל הציוני שתמכו במלחמות אלה ובכיבוש השטחים. כך, למשל, הוא מדגים כיצד רעיונות הטרנספר מצויים היו לא רק במצעו של רחבעם זאבי, אלא גם בכתבי ברל כצנלסון, יוסף וייץ, ישראל זנגוויל, דוד בן-גוריון, יצחק טבנקין, אברהם שבדרון ויגאל אלון.

משה דיין, אחד המייצגים המובהקים ביותר של המיליטריזם הישראלי, אמר שעה ששירת כרמטכ"ל: "נגזר עלינו לחיות עם הערבים במצב של לוחמה מתמדת. אולי אין זה רצוי, אך כזאת היא המציאות". מילותיו הבוטות הן תמצית השקפתו של המחבר לגבי מדיניות ממשלות ישראל. לסיום אצטט את המשורר נתן אלתרמן, שהיטיב לתאר את המיליטריזם בספרו "שירי מכות מצרים": "כי צדיק/ בדינו השלח/ אך תמיד/ בעוברו שותת/ הוא משאיר/ כמו טעם מלח/ את דמעת החפים מחטא".

דן יהב

מאיה מסרבת לכיבוש

ברנד-פיגנבאום (צילום וכרזה: מסרבות)

מאיה ברנד-פיגנבאום (18, חיפה) תצהיר בשבוע הבא (14.7) על סירובה להתגייס לצבא מטעמי התנגדותה לכיבוש ולדיכוי העם הפלסטיני. כתלמידת תיכון, חתמה ברנד-פיגנבאום בינואר 2018 על מכתב השמיניסטים 2017 יחד עם עוד כ-100 נערים ונערות.

"הצבא הוא סוג של פרה קדושה וטאבו שלא מעזים לערער עליו במדינה", מסרה. "בחרתי בסירוב כי זו הדרך החזקה והיעילה ביותר לשנות את המציאות. לא די ללכת אחר האמת הפנימית שלך ולומר את כל הסיבות שבגינן לא תתגייסי. אני רואה ביציאה לתקשורת דרך להפצת מסר נגד הכיבוש והאלימות ובעד שלום, שוויון וחברה טובה ובטוחה יותר".

פעילי רשת מסרבות, רשת סרבנות פוליטית, ילוו את ברנד-פיגנבאום בדרכה לבקו"ם ביום א', 14.7. הפגנה תתקיים מחוץ ללשכת הגיוס בשעה 10:00. להרשמה להסעות, שייצאו מחיפה, מתל אביב ומירושלים: https://bit.ly/30buByb.

יצוין כי הרשת מלווה שני סרבנים נוספים הכלואים בגין סירובם לשרת בצבא – רומן לוין (19, בת ים), פעיל בנק"י המוחזק למעלה מ-60 יום בבידוד בכלא הצבאי, וכמאל זידאן (18, בית ג'ן), פעיל יוזמת הסירוב הדרוזית, הכלוא למעלה מחודש ימים בכלא הצבאי והמוחזק בבידוד אף הוא.

מתרחבת מחאת האמנים נגד החלטת מפעל הפיס

30 סופרים המועמדים לזכייה בפרס ספיר הודיעו במכתב רשמי, כי יחלקו את כספי המענק עם פסטיבל "דוקאביב" אם יזכו בו. זאת, על מנת לפצות על החלטת דירקטוריון מפעל הפיס לבטל את התמיכה בו בעקב זכיית הסרט הדוקומנטרי "לאה צמל, עורכת דין" בפרס. בין הסופרים החתומים: דרור משעני, יערה שחורי, נגה אלבלך, מיכל בן נפתלי, מתן חרמוני, נעה ידלין ועוד.

מחאת הסופרים היא צעד נוסף בהתקוממות המתרחבת נגד החלטת הפיס להפסיק את התמיכה בפסטיבל הקולנוע התיעודי "דוקאביב". כך למשל הודיעו שניים מחברי ועדת השיפוט לפרס ספיר, שאול סתר ורועי גרינוולד, על פרישתם מהוועדה. שלוש סופרות נוספות, לאה איני, נעמי לויצקי ואורית ולפיילר, הודיעו כי הן מסירות את מועמדותן מפרס ספיר. כתבי העת "עירובין" ו"המוסך" דחו את מענק התמיכה שסיפק להם הפיס.

החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון

המועצה הארצית

על סדר היום: * סקירה פוליטית * דו"ח המזכירות * דו"ח ועדת הביקורת * הבחירות לכנסת ה-22

שבת, 13 ביולי, 15:00, אולם סמיראמיס, שפרעם

חד"ש ירושלים

הקרנת הסרט "סרעה" שביים מיכאל קמינר

בנוכחות הבמאי ובהשתתפות צאצאי פליטים מהכפר

יום ד', 10 ביולי, 19:00, כורש 14, ירושלים

גלריית הגדה השמאלית

שיח גלריה עם לכבוד נעילת התערוכה "טריום" בהשתתפות **שלי רייך**, **יואב אפרתי** ו**לריסה מילר**

יום ו', 12 ביולי, 12:00, אחד העם 70, ת"א

מועדון קולנוע בגדה השמאלית

שלושים ושש - נאואפול תמרונגראטאנריט

2012, קוריאה הדרומית (כתוביות באנגלית)

מוצ"ש, 13 ביולי, 20:00, אחד העם 70, ת"א

ת"ד 26205, ת"א 6126102, טל' 03-6293944, פקס 03-6297263, info@maki.org.il
אתר מק"י : www.maki.org.il , אתר חד"ש : www.hadash.org.il